

NEMCI ZASUŽNJUJEJO POLJAKE

200,000 bo poslanih v razna industrijalna središča

BERLIN, Nemčija, 20. januarja. — V nekaj tednih bo prepeljanih v Nemčijo nad 200,000 Poljakov in bodo pridruženi 310,000 poljskim vojnim ujetnikom pri delu v nemških industrijah.

Civilni delavci pa bodo imeli nekoliko več svobode kot pa vojni ujetniki. S seboj bodo smeli tudi pripeljati duhovnike.

Okoli 60,000 poljskih vojnih ujetnikov dela v tovarnah; nekateri delajo v rudnikih, drugi pa gradijo ceste. V Berlinu je 35,000 ujetnikov, ki čistijo ulice in skladijo premog.

NEMCI SE NE SMEJO PAJDAŠITI S POLJAKI

Poljakom pa ni dovoljeno pajdašiti se z Nemci Na kmetijah delajo v skupinah, toda ločeno od Nemcev. Nemci ne smejo prijateljsko občeati s Poljaki, ne smejo biti z njimi skupaj v cerkvi in ne smejo nositi njihove obleke. Visoka kazen je predpisana za Nemce, ki bi s Poljaki pili pivo, ali pa se z njimi prepogosto razgovarjal.

POLJAKI NIMAJO ZIMSKE OBLEKE

Poljski vojni ujetniki mnogo trpe vsled mraza, kajti malokdo je prinesel s seboj zimsko obleko. Od 310,000 ujetnikov jih ima samo 60,000 suknje; spodnjo obleko ima le malokdo in več tisoč jih nima čevljev.

POLJAKI DOMA SO KOT UJETNIKI

Poljakom, ki so ostali doma, se godi nekoliko boljše, kot pa onim, ki so bili odpeljani v Nemčijo, toda so primorani pod nemškim nadzorstvom popravljati v vojni povzročeno škodo in so kot pravi vojni ujetniki. V mnogih slučajih so po dnevnem delu poslani v koncentracijska taborišča.

NEMCEM PRIMANJKUJE ŽIVEŽA

BERLIN, Nemčija, 20. januarja. — Vsled hudega mraza, kakoršnega že ni bilo deset let, je v Nemčiji pričelo primanjkovati živeža.

S trgov je izginilo vse sadje; samo najtrpežnejša zelenjava je še na prodaj; celo rib in kureline je zelo malo.

Gospodinje imajo velike težave

Od Božiča morejo nemške gospodinje dobiti po 6 jajc na teden za svojo družino. Ker trgovci nimajo papirja, v katerega bi zavijali blago, morajo gospodinje prinesiti cekarje. V trgovinah je mogoče dobiti samo krompir, napol zmrznjeno korenje in mogoče kaj kolerabe. Če hoče gospodinja kupiti zeljato glavo, mora obiskati več trgovin. Solata, redkvice, fižol v stročju — je vse izginilo z gorkim vremenom.

Samo funt mesa na teden

Gospodinja more kupiti samo funt mesa na teden za svojo družino. Presnega masla more dobiti samo četrt funta in ravno toliko margarine, slanice, maki ali sira. Dobiti more samo kvart posnete mleka, steklenico pa mora prinesiti s seboj. Ako

(Nadaljevanje na 4. strani.)

Senator Borah umrl

Republikanski senator iz Idaho je umrl na posledicah padca. — Visoko čislani od vseh.

WASHINGTON, D. C., 20. januarja. — Senator William E. Borah je sinoči ob 8.45 umrl vsled krvavenja na možganih, ki se je pričelo v torek dopoldne, ko je senator padel v svojem stanovanju.

Pokojni senator je bil prvič poslan iz države Idaho v senat leta 1907. V zbornici je kmalu postal zelo vpliven in slovel in njegovi volilci so bili tako ponosni nanj, da so ga pri naslednjih volitvah vedno zopet izvolili, četudi je pogosto prišel v nasprotje z vodstvom resnice (Nadaljevanje na 2. strani.)

Frank Murphy zaprisežen

Rooseveltovi pristaši imajo v najvišjem sodišču večino. — Novi generalni pravdnik je Robert H. Jackson.

WASHINGTON, D. C., 19. jan. — Pred tremi leti je bil predsednik Roosevelt v veliki zagati, kajti marsikatero njegovo predlogo, ki jo je kongres vzakoni, je pozneje najvišje sodišče razveljavilo. Predvsem je zadela taka usoda NRA, ki je skušala nekoliko izboljšati položaj ameriškega delavstva.

V najvišjem sodišču so bili sami stari sodniki, ki so jih imenovali prejšnji predsednik Wilson, Harding in Coolidge. Roosevelt je skušal najvišje sodišče povečati za nekaj članov ter na ta način zagotoviti obstoj svojemu, od kongresa potrjenim, odredbam. S svojim predlogom je pa prepadel, toda izprememba v najvišjem sodišču se je završila sama od sebe. Nekaj članov je stopilo zaradi starosti v pokoj, nekaj jih je pobrala smrt. Roosevelt jim je imenoval za naslednike svoje pristaše ter si je z imenovanjem bivšega michiganskega guvernerja ter poznejšega generalnega pravdnika Franka Murphya zagotovil v najvišjem sodišču večino.

Frank Murphy, ki je star 46 let, je bil včeraj zaprisežen kot član najvišjega sodišča. Zaprisegel ga je sodnik Stanley F. Reed.

Istočasno je bil zaprisežen za Murphyjevega naslednika 47 letni Robert H. Jackson.

ARETIRAN ZARADI NELOJALNOSTI

KIRKLAND LAKE, Ont., Kanada, 19. jan. — Paul Link, ki je star 35 let in pravi, da je Jugoslovian (Slovenec?) se nahaja v policijskih zaporih v Teek okraju, ker se je pregrešil proti kanadski postavi o obrambi dežele. Linka je v petek aretirali policist Carl Tripp ko je prišel z dela iz rudnika Wright - Hargreaves. Nahaja se še vedno v zaporu, četudi je bila zanj postavljena jamščina \$2000.

Link je obdolžen, da je govoril proti vojaškim naborom in proti kanadski armadi. V tem smislu se je izrazil med delom in tudi pogosto izven dela.

Link je že tretji iz Kirkland Lakea, ki se ima zagovarjati zaradi pogreška proti kanadski vojni postavi, odkar se je pričela vojna v septembru. — Prejšnja dva je sodnik Atkinson obsodil na 6 mesecev zapora. Link sicer zatrjuje, da je Jugoslovian, toda oblasti zasledujejo njegovo življenje, misleč, da je Nemec.

Razvažalci premoga stavkajo v New Yorku

V New Yorku in nekaterih delih države New Jersey so zastavkali baš sredi najhujšega mraza. Zahtevajo \$1.20 na uro.

Četrtek in petek sta bila v New Yorku najbolj mrzla dneva sedanje zime. V zgodnjih jutranjih urah je kazal toplotmer petnajst stopinj, kar je precej redek pojav za New York.

To priliki so izrabili razvažalci premoga in zastavkali. Posredovalna oblast državnega delavskega urada je takoj stopila v akcijo, da čimprej napravi konpe stavki.

Po mestu je videti le malo voz, naloženih s premogom, kajti delodajalci se boje nasilnih dejanj, če bi zaposlili stav-

kokaze.

Stavka se je razširila tudi na sosednji New Jersey.

Razvažalci, ki so vsi člani unije, zahtevajo \$1.20 na uro. Dosedaj so imeli dolar. Gospodarji izjavljajo, da so vsak hip pripravljeni na pogajanja, o dvajset odstotnem povišanju plač pa nočejo ničesar slišati, češ, da tega pod nobenim pogojem ne zmorejo.

Delavci trde, da bi zanje ne bila to nobena prevelika žrtev, kajti že poleti so podražili premog in koks za petdeset centov pri toni.

Delavske vesti

Rekordna produkcija

WASHINGTON, D. C., 19. jan. — Zvezni rezervni urad poroča, da so ameriške tovarne izdelale prejšnji mesec več blaga kot v katerikoli mirovnem mesecu ameriške zgodovine.

Meseca decembra je dosegla produkcija 128 točk ter je potemtakem za celih 28 točk višja kot je bila katerikoli mesec v letih velike produkcije 1923, 1924 in 1925.

Meseca junija 1929, ko je bila produkcija na višku, je znašala 125 točk.

Največja delavnost vlada v industriji avtomobilov, stekla in cinka.

Meseca januarja bo produkcija znatno nazadovala.

FWP je odslovila 1330 oseb

WASHINGTON, D. C., 19. jan. — Federal Works Agency je danes naznanila, da sta upravni svet za javna dela in U. S. Housing Authority odpustila iz službe 1330 oseb. Za vzrok navajajo pomanjkanje denarja.

Materie naj dobe podporo

OTTAWA, Kanada. — Voditelj kanadske konservativne stranke, Robert James Manion, je rekel, da se nahaja več

Kratke dnevne vesti

MATI se noče boriti

ENUMCLAW, Wash., 18. jan. — Tukaj prebiva že petnajst let Mrs. Kathryn Ericson, mati dveh odraslih sinov. Nedavno je prosila za ameriško državljanstvo.

— Vprašali so me, — je rekla, — če bi hotela prijeti za orožje in se boriti za Združene države.

— Vprašala sem jih, če mislijo s tem, da bi morala v skrajnem slučaju iti v Evropo in tam streljati ljudi. Toda jaz nočem in ne morem nikogar ustreljati. Sv. Pismo pravi: — Ne ubijaj! — Ali se ameriška ustava loči od sv. Pisma? Marsičesa sem se naučila o ameriški ustavi in ameriški vladi, toda tega vprašanja mi niso zastavili.

Mrs. Ericson, ki je bila rojena na Norveškem, ni dobila državljanstva.

Henry Kle, posebni vladni odvetnik, poziva svoje somišljenike, naj vplivajo na kongresnike, da bodo spremenili naturalizacijsko postavbo.

— Če se zahteva tako prisega od mater in starih mater, — je izjavil, — potem ni postava le sramotna, pač pa tudi smešna.

Odvajalec obsojen na petnajst let ječe

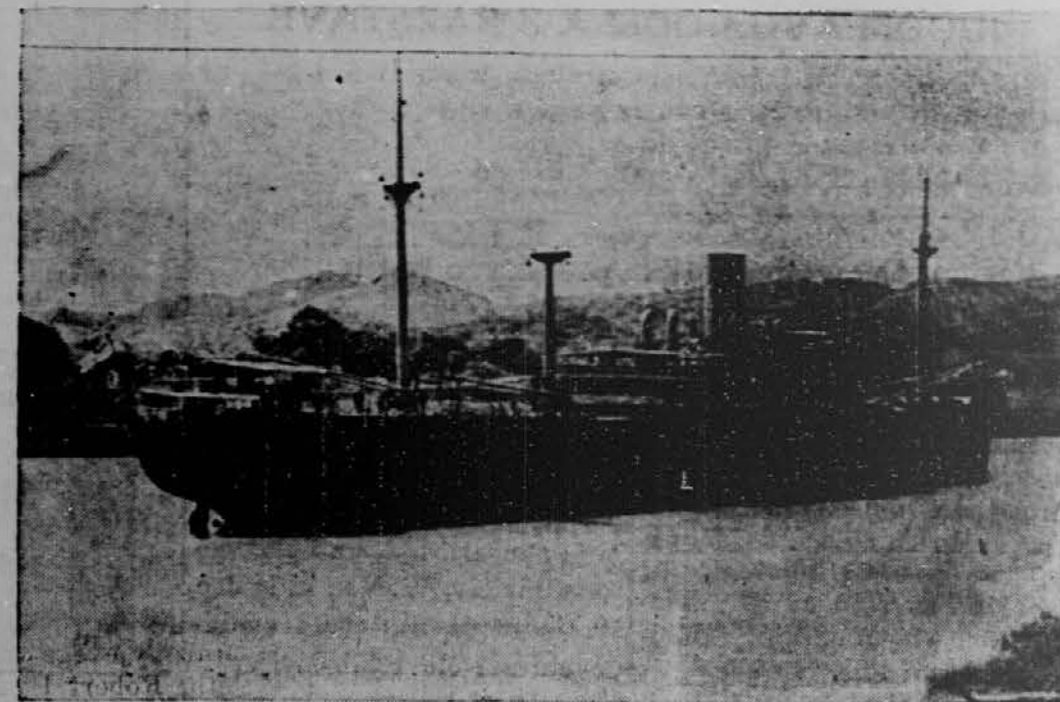
BEAUMONT, Tex., 18. jan. — Dr. William C. Welch je bil spoznan krivim odvedbe 11letnega Irwina Mingla iz Port Arthura. Zanj je zahteval petnajst tisoč dolarjev odkupnine. Fanta je imel zaprtega v podstrešni sobi, odkoder mu je pa ušel in zbežal k starišem. Welch je bil dober prijatelj Minglove družine. Po fantu je prišel zakrinkan, toda fant je kmalu spoznal svojega odvajaleca. Sodnik ga je obsodil na petnajst let ječe.

DAR FINSKI

LONDON, Anglija, 19. jan. — V tukajšnje poslaništvo je prišel svolas mož, ki pa ni hotel povedati svojega imena. — Vprašal je po finskem poslniku in mu izročil 5000 funtov sterlingov (\$20,000) za finske ranjence.

Naročniki, ki še niso poravnali za naročnino na list za leto 1939 so naprošeni, da to storijo. S tem, da pravočasno plačate naročnino, prihranite listu dosti na stroških pri terjatvah in nam omogočate s temi prihranki izboljšati list.

ZAPLENJEN NEMŠKI PARNIK

Nemški trgovski parnik "Duesseldorf" je zajela neka angleška bojna ladja in je na poti skozi Panamski kanal.

Dobičkarji se še niso zganili

WASHINGTON, D. C., 19. jan. — Agricultural Advisory Council, organizacija grocerjev, ki prodajajo na drobno in na debelo, je sporočila poljedelskemu departamentu, da iz-za izbruha vojne ni opaziti nikjer posebnega profitiranja. Podražitev nekaterih stvari ni povzročila vojna.

Governer Moore zbolel

TRENTON, N. J., 19. an. — Governer Moore je nevarno zbolel. Zdravnik so mu naročili ostati v postelji. Teden dni ne sme sprejemati nobenih obiskov. Bajne inna hudo gripi.

Sedem parov dvojčkov

TRBIŽ, Italija, 18. jan. — Zakoncema Pozzogan je bil rojen že sedmi par dvojčkov. Mati je stara 17 let. Vseh 14 otrok je čvrstih in zdravih.

Italijan se težko s TUJKO poroči

RIM, Italija, 16. jan. — Italijan, ki se hoče poročiti z inozemsko, mora imeti posebno dovoljenje. Lani je hotelo skleniti tak zakon dva tisoč Italijanov. 150 je bila prošnja gladko zavrnjena, 650 jih pa še čakajo odločitve.

600 se jih je hotelo poročiti z Nemkami, 500 s Špankami, 110 s Francozinjami, 40 z Argentinkami in 23 z Amerikankami.

Italijan, ki se želi poročiti z Židovko, ne dobi poročnega dovoljenja. Zakone z Italijankami pa vlada zelo pospešuje. Ako sta ženin in nevesta revna, jima v gotovih slučajih nabavi potrebno pohištvo ter jima da tudi nekaj denarne podpore.

PLEŠE se je ustrašil

LOS ANGELES, Cal., 17. jan. — 29letnega Joe Fudia so našli mrtvega v njegovem stanovanju. Zadužil se je s plinom. Na mizi je bilo pismo, v katerem pravi Fudi: — Zadnji čas so mi začeli izpadati lasje. Strah pred plešo me je pogljal v smrt.

Kratka Dnevna Zgodba

JOSIP KORBAN:

POSODA MIRU IN SPRAVE

"Važni dogodki se nam bližajo," je po kosilu dejala gospa Suzana svojemu možu. "Ali si že kaj pomislil na to, kaj nam bo prinesel prihodnji teden?"

Pankracij Tolkec je počasi in premišljeno zganil beli prtič v pravilni četverkotnik, potem je srknil iz kristalne čaše ostanek svoje gumbule — saj poznate tisto imenitno japonsko pijsco, ki je sedaj pri nas v modi — potem si je skrbno obrišal ustnice in prižgal cigareto. Ko se je pokadilo, je žele pogledat v prežee vprašujoče oči in malomarno odgovoril:

"Nič ne vem, dragica."

Kakor puran, kadar mu poživčas, se je razburila uboga gospa Suzana.

"O, to ti pa rada verjamem. Saj tudi niti nisem pričakovala od tebe toliko pozornosti, da bi vedel kdaj bo tvoja sužnja ki je imenuješ ženo, praznovala pedesetletnico."

"Hudiča," se je iskreno začudil gospod Pankracij, "petdeset let? Kaj si jih pa spravila skupaj? Odkar smo izgubili tvoj kristni list si bila vendar sleherno leto mlajša. Čudna reč to! Zakaj si letos tako odkritosrečna? Pričakuješ darila?"

Kakor stara harmonika je zasopla. Iz oči ji je švignila zelena raketa.

"Veš, moj ljubi, krava-vo sem ga za-sl-u-ži-la. Dvanajst otrok sem ti podarila!"

"Dvanajst pijavk, ki mi pi-je-jo srčno kri," se je činično zarežal.

V zabavo ljubeznih sosedov, ki so položili uhlje na vmesne stene, je rasel prepir in se stopnjeval v mnogočno zakonsko nevihto z grmenjem in tresenjem.

"Kaj si mi pa prinesla v hišo? Staro ogoljeno otomano in raztegnen ušiv kožuh!"

S to prijazno ugotovitvijo je gospod Pankracij zaloputnil duri in jo urnih krač ubral proti razkošnemu kraljestvu Lapovih nasadov. Opojna vonjava pisanega evetja mu bo pomirila živce in mu pričarala zdrave misli. Ko je dospel na križišče pred parkom, ga je z visokega okna pozdravila papiga:

"Kaj pa je! Baraba!"

[Pankracij se je grešno nasmehnil in pobešil glavo.

"Takega darila bi bila vesela moja žena."

Sedel je na klop pred široko razpete kostanjeve veje. V bleščeči svetlobi so se pred njim kopale živo pisane grede. Pridne roke so tu ustvarile čudo vrtnar-ke umetnosti. Po belih izpranih stozicah so se izprehajali veselo nasmehnjeni ljudje. Mlade vitke matere, so v ličnih vozničkih pripeljale svoje otroke. Pankracij je vzlihtel. Takole je vozila tudi njegova Suzana. Hvala bogu, da so tista rodovitna leta že tako daleč odmaknjena v daljavo. Preveč je bilo živega blagoslova. Čudno ganotje mu je stisnilo srce. Tolkec v jedru ni slab človek. Ljubi ženo, in otrokom je skrben oče. Podprl si je glavo na kolenih in si v duhu še enkrat pričaral ves potek današnje tragikomedije.

"Seveda, zasluži darilo," je skesano priznal. "Ako bi jaz dvanajstkrat rodil, dve in trideset let kuhar, šival in pral, bi ji tudi pogledal na roke, kadar bi mi prišla čestitat za jubilej."

Iz notranjega žepa je potegnil listnico in preštel svojo uborno imovino.

"Kaj ji naj kupim s svojo beračijo?" je vzklisknil.

Kakor odposlanec božje Previdnosti je izza srebrnoglave smučice stopil na plan gospod Robič, svetujeji mi, kaj naj kupim ženi za petdesetletnico!"

"Najljubši so mi vrabčki," pravi, "zato ker jih drugi ne marajo. To so ponižani in razžaljeni izmed ptičjega rodu. Kaj morejo zato da niso pevci?"

Ugledal je Pankracija in obstal.

"Že večkrat ste mi pomagali gospod Robič, svetujte mi, kaj naj kupim ženi za petdesetletnico!"

"Kupite ji plinsko masko," Pankracij je osuplo razširil oči.

"Tudi vi mislite, da se bo mo zapletli v vojno?"

Gospod zaslužnik ptič je pozorno premočrnil njegovo obličje z večim pogledom in se nasmehnil:

"Meni se zdi, da ste vi že dolgo zapleteni."

Ko je Pankracij na dan velikega jubileja odprl karton, je gospa Suzana prebledela k kredu in poškočila ko levinja, ki so ji odvzeli mladitca.

"Nesramnič! Pa naj bo darilo za moj trinajsti jubilej!"

Tedaj je za moža napočil tisti nekončno važni, že dolge predvidehli trenutek trde preizkušnje njegovih živcev. Čedanes srečno vzdrži, bo zmagala dobljena. Življenje Tolkecovi se bo naravnalo v popolnoma drugačno, boljše smer. Moče si je nataknil ana-ko, sedel na otomano in čakal, čakal da se poleže zakonska nevihta.

Ta čas je v sosesčini gos od Kosorepce pritiskal uhlje na steno in zahževal hih, č-č-č ne pre-lisal kake bo-ede.

"Kaj je s Pankracijem?" se je čudil. "Zakaj danes molči? Ne bo mirha, pozdravil s krepkim izrazom Suzane visoke pesni? Kaj, vraga, pomeni ta njegov zagonetni molk?"

Planil je v kuhinjo. Duri v vežo so na stečaj odprte. Tam stoji žena, ki bi mu naj pomagala rešiti veliko nganko. Razburjeni glasovi pričajo, da ni sama. Glavno besedo ima baronica Takova.

"Ubila ga je. Ta strašna ženska je zmožna vsega," razlaga preplašeni skupini in briše z robcem triletnemu otroku solzne oči. "Otkaj gid," ihti zadnji potomec Tolkečevega rodu. "Otkaj glavo ak, otkaj glavo huc!"

"Uhogi, nedolžni malček," je zavajkala revica, ki tudi ni bila pravočasno prinesla olja, da bi bila posvetila svojemu ženinu.

"Poglejte ga, uboščka, tako se je pre-trašil, da se mu je kaj nekaj človeškega pripetilo."

"Kar po kranjsko povejte," je v debato posegel Kosorepce, da bi razrazil in užalil fino vzgojeno gospodičeno.

Po stopnicah je počasi prisopel nadušljivi hišni lastnik, gospod Trebuhovič.

"Ali že spet igrajo teater?" je osorno vprašal.

"Bojimo se, da gre to pot zares," je odgovoril Kosorepce.

"Kako, zares?"

Kosorepce je zmigal z rameni in skrivnostno zasukal oči.

"Nič ne rečem. — Napak bi pa ne bilo, da sami pogledate."

Strogi gospod je lahno potrkal in naglo vstopil.

"O, ti moj zlati Pankracij," je zaslišal iz sosednje sobe dobro znani ženski glas. "Zdaj te razumem — zdaj znam presoditi tvoje darilo!"

Gospodu Trebuhoviču je postalo malo nerodno. Že je hotel potihoma kakor je prišel, zopet oditi, pa ga zagledajo bistre oči njegovega najemnika.

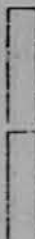
"Le bliže gospod Trebuhovič! Do solz me gane vaša izredna pozornost. Saj se menda ne motim? Prišli ste čestitat moji ženi za petdesetletnico?"

"Seveda, seveda," je živahno potrdil rdečelični možakar. "Prosint vas, gospa, da sprejmete moje iskrene čestitke."

"Za darilo nam pa znižajte stanarino," se je nasmehnila gospa Suzana.

Stari lisjak bi ne bil pravi ljubljanski hišni posestnik z rodovnikom, ako bi ne bil prešil zadnjih besed. Vso njegovo pozornost je priklenila maska na otomani. Ko mu je gospod Tolkec vse natančno razložil, ni povedal, kakšno

Prizor pri otvoritvi 76. kongresa. Predsednik Roosevelt bere svojo poslanica pred obema zbornicama.

Razne vesti.

ZVOČNIKI PREGANJAJO POGDANE IN MISLI.

Neki damski kmetovalce, ki se je dolgo trudil, da bi preganl podgansko in mišjo nadlogo s svojega posestva, si je nekega dne izmislil, da je postavil v "preobljudene" hleve zvočnik, ki je podnevi in ponoči tudi razgrajal z največjo silo. Čezkratek čas so mu vse miši in podgane pobegnile.

"Kratko po tem, ko so listi poročali o tem svojevrstnem uspehu, so se pojavile na ozemlju osušenega Zaiderskega morja na Holandskem podgane in miši v tolikšnih množicah da si prizadehli kmetje že niso vedeli več pomagati. Vsi običajni pripomočki zoper to škodljivo nadlego so odpovedali. Tedaj se je neki možak sponzil odkritja danskega kmeta in je predlagal, naj bi postavili na prizadeto ozemlje vrsto velikih zvočnikov. Tako so storili in tudi tu so pregnali tisoč miši in podgan. Najbolj trdovratne med temi živalmi pa so pobegnile šele tedaj, ko so začeli skozi zvočnike oddajati posebne gramofonske plošče s posnetki mačjih glasov.

STRATOLINERJI PRIDEJO.

Zračni promet skozi stratosfero se bo v kratkem uresničil kajti nova ameriška stratosferna letala so se pri poskusih zelo obnesla. Že v novem letju bodo otvorili v Ameriki pet stratosfernih prog.

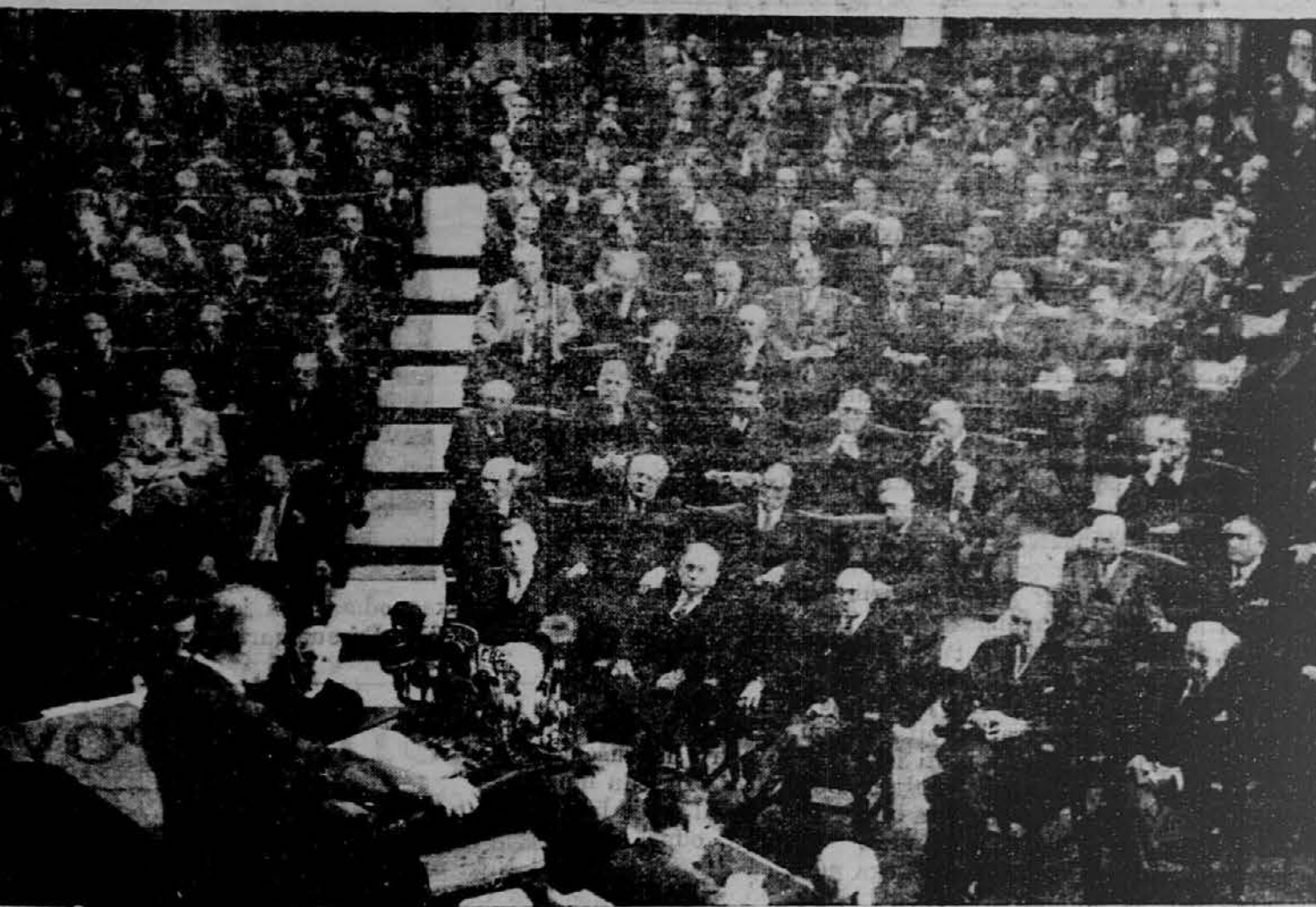
Stroji, ki so se izkazali za porabne za promet v najvišjih zračnih plasteh, so tipa Boeing 307 Stratoliner. Ta čas gradijo devet takšnih stratolinerjev, obenem nadaljujejo poskuse, ki bodo trajali še nekoliko tednov. Gre za štirimotorna letala, ki bodo imela prostora za 33 potnikov in bodo opremljena z vsemi pripravnimi, naj bi potnikom v redkih stratosferskih višinah prihranila neudobje. Enega iz

velevažno vlogo bo "posoda miru in sprave" odslej igrala v njegovi hiši, se je od navdušenja vseknil in zagrmel.

"Se danes si bosta baronica in Kosorepce kupila tako posodo — če nočeta zleteti iz moje hiše."

Tisto nemarno postavljanje in klepetanje v veži in na hodnikih je vrli mož tako iskreno sovražil, kakor vodarino, zgradarino in vse druge davščine, ki jim ne moral obesiti posode miru in sprave.

PREDSEDNIK ROOSEVELT PRED KONGRESOM

med stratolinerjev preiskuje sedaj letale okoli sveta Howard Hughes, ki je izvedel tudi prve poskusne polete.

RUSIJA IN NACIZEM.

Sovjetska vlada je izdala odredbo, da se mora takoj odstraniti iz knjigarn vsa protinacistična literatura, naperjena proti sedanjemu režimu v Nemčiji. Vse takšne knjige, ki so bile na skladišču, so uničili. Istočasno so sovjetski listi prinesli oznanilo, da se nahajajo v tisku nove brošure, ki bodo pojasnile novo razmerje med Rusijo in Nemčijo.

ANGLEŠKI VETERANI.

Na Angleškem so začeli nedavno nabirati vojake za pomorščaki pionirski zbor. V in zbor se izjemoma sprejemajo moški med 30. in 35. letom starosti. Ker pa so med temi moškimi večinoma že takšni, ki so služili v svetovni vojni, je določeno, da se smejo "veterani" uporabljati samo za stražna službo in v skladiščih na železnicah in v zaledju flot.

V MARCU — TRI MILIJONE ANGLEŠKIH VOJAKOV.

Angleška vlada je sklenila poklicati nove rekrute. Zdaj so na vrsti 27 in 28 letniki. Doslej je bilo pod orožjem 6 letnikov, z novina dvema letnikoma bodo imeli Angleži meseca marea pod orožjem tri milijone mož.

KAMNI V MOŽGANIH.

Ameriški listi poročajo o ne navadni bolezni. V nekaterih primerih pri bolnikih so ugotovili kamne v možganih in bolezenske izločine apna v možganskih žilah. Zdravniki menijo, da je bolezen v nekih družinah dedna ter nastopa skupaj s padavico ter duševno manjvrednostjo. Doslej so u-

"GLAS NARODA" pošiljamo v staro domovino. Kdor ga hoče naročiti za svoje sorodnike ali prijatelje, to lahko stori. — Naročnina za stari kraj stane \$7. — V Italijo lista ne pošiljamo.

gotovili kakega pol ducata takšnih primerov. Sprva so menili, da gre za možganske oteklino. Roentgenovi žarki pa so pokazali resnico. Pravega vzroka te bolezni danes še ne vedo.

SIVALKE

na moških mehkih in trdih slaminikih dobe delo pri: ELISHEWITZ, 721 Broadway, New York City (2x)

PEVSKIM ZBOROM

POSEBNO PRIPOROČAMO NASLEDNJE MUZIKALJE, KI SMO JIH PREJELI iz LJUBLJANE

Emil Adamič—16 JUGOSLOVANSKIH NARODNIH PESMI za moški zbor 50
SEST NARODNIH PESMI za moški zbor 50
SEST NARODNIH PESMI za mešani zbor 50

Zorko Prelovec—15 SAMOSPEVOV za glas s klavirjem 1.25
SEST PESMI ZA GLAS IN KLAVIR 1.—
ALBUM SLOVENSkih NARODNIH PESMI za glas in klavir 1.—

Franc Venturini—SEST MEŠANIH IN MOŠKIH ZBOROV 55
Ferdo Juvaneč—IZ MLADIH LET, moški zbori 55
Peter Jerbec—OSEM ZBOROV (moški in mešani) 50

Moški zbori

OSKAR DEV: Barčica: Oj, moj šecel je šov; Kam mi, fantje, drev v vas pojdemo 20
OSKAR DEV: Srečno, ljuba moja; Ko ptičica na tuj gre; Soči; Moj očka 'ma konjička dva; Dobiv sem pl-semce; Storo; Je vpihnila luč 40

EMIL ADAMIČ: Moderna devojka (belokranjska) 20
Vso noč pri potoci; Moj očka Jurjeva 25
Hodi Micka domo; Kaj drugega hočem; Zdravica 20

VASILIJ MIRK in A. GROBMING: Vetrč; Pa gradilni 30
FERDO JUVANEČ: Zjutraj 20
Slovanska 20

PETER JEREB: Pelin roža; VASILIJ MIRK: Podoknica 20
ZORKO PRELOVEC: Ko so fantje proti vasi šli 20
Le enkrat še 20
Slava delu 20

HR. VOLARIČ: Rožmarin; JOS. PAVČIČ: Potrkani ples 35

Naročilo pošljite na: "Glas Naroda" 216 WEST 18th STREET NEW YORK, N. Y.

NOTE ZA KLAVIR ALI HARMONIKO

1. SLOVENIAN DANCE VANDA POLKA 35
2. PO JEZERU KOLO 35
3. BARČICA MLADI KAPITANE 35
4. OHIO VALLEY SVALIA POLKA 35
5. TAM NA VRTNI GREDI MARIBOR WALTZ 35

SPAVAJ MILKA MOJA ORPHAN WALTZ 35c
BEKLE NA VRTU OJ, MARICKA, PEGLAJ 35c
ŽIDANA MARELA (polka) VESELI BRATCI (mazurka) 35c
BEKLE NA VRTU OJ, MARICKA, PEGLAJ 35
SPAVAJ, MILKA MOJA SIROTEK 35

IZ STARE ZALOGE pa imamo še naslednje pesmi, katerim smo znižali cene:

Ameriška slovenska tira. (Holmar) 50
Orlovsko himne (Vodopivec) 50
Slovenski akordi, 22 mešanih in moških zborov (Karl Adamič) 75
Treje mešani zbori (Glasbena Matrica) 30

V pepelnici noči, kantata za solo, zbor in orkester. (Sattner) 50
Mladini, pesmi za mladino s klavirjem (E. Adamič) 60
Dve pesmi, (Prelovec) za moški zbor in solo 20
Naši himni, dvoglasno 25

Gorski odmevi, (Laharnar), II. zvezek, moški zbori 30
ZA TAMBURICE: NA GORENJSKEM JE FLETNO, podpora slovenskih narodnih pesmi za tamburice, zložil Mar-ko Bajuk 75

Slovenske narodne pesmi za tamburški zbor (Bajuk) 75
Bom šel na planince, (Bajuk), podpora 50

ZA CITRE: Podnik za citre. — 4 svezki — (Koželjki) 2.—
Buri pridejo. — Koračnica — Josip Pavčič: NAROD POJE (za mlade pianiste) 84 slovenskih narodnih pesmi za klavir in z besedilom \$1.35

NAJNOVEJŠA POŠILJATEV SLOVENSkih PESMI PESMARICA GLASBENE MATICE. 103 moški zbori, uredil A. Čerin \$1.85 Slovenske narodne pesmi, Janko Zirovnik

I. zvezek, 123 pesmi za moški ali ženski zbor 1.25
II. zvezek, 77 pesmi za moški in mešani zbor 1.25
100 narodnih pesmi za moški in mešani zbor, Emil Adamič 1.—
FANTJE NA VASI, 18 narodnih pesmi za moški zbor, Ciril Pregelj 50

Naročilo pošljite na:

"Glas Naroda"

216 WEST 18th STREET

NEW YORK, N. Y.

19 40

SLOVENSKO AMERIKANSKI KOLEDAR

POVESTI... POUČNI SPISI... ZGODOVINA... ZNANSTVENE RAZPRAVE... NARAVOSLOVJE SPIŠI IZ SLOVENSKEGA ŽIVLJA V AMERIKI... ITD.

KNJIGA, ki Vas bo zanimala!

Knjžarni Slovenic Publishing Company 216 W. 18th St., New York

Cena 50 centov

160 strani s slikami

Vaški Apostol

Spisal L. GANGHOFER; za "Glas Naroda" priredil X. X.

37

"Kaj ti je, Peter?" je pristopila Beta k njemu. "Ne vem, če bi se jezil ali smejal. Paragraf je pa res čudna reč."

Potipala ga je na čelo, misleč, da govori v vročici. "Ali naj ti premenim oblake?" "Ah, ne, saj me ne trese mrzlica. Tako me je pa razburilo."

"Kdo te je razburil? Saj ni bilo tukaj nikogar razen župana. In jaz sem pri tebi, Peter."

Njen ljubezniv glas ga je pomiril. Prijel jo je za roko in jo pritisnil na svoja prsa.

"Ne, ti nisi paragraf, in tvoja mati tudi ni, pa tudi Valdhof in župan nista. In gospod župnik je dober človek. Toda ljudje..." Glas se mu je čedalje bolj razburjal. "Toda ljudje so sami paragrafi proti ljubezni. In ljudje imajo podkovane čevlje in močne pesti in v rokah ostro nabrušene nože. In kot jih je ustvaril preljudi Bog..." Beseda mu je obtežala na jeziku, kot da bi se bil Peter ustrašil svoje lastne modrosti. Zgrabil se je za vrat. "Otrok, odpi okno, da bom lahko videl kosček nebeskega neba..."

V skrbeh za bolnika je Beta odprla okno. Pokazal se je kosček nebesne modrine, osvetljene od zahajajočega solnca. Peter se je zagledal v to lepoto, po nakaženem licu so mu začele vreti solze.

(Bil je lep in mli večer. In koder ni videl drugega kot nebo, bi bil skoro verjel v pomlad. Z gole jablane, rastoče na dvorišču, se je oglašil kos.

Pastir se je odpravil z vrčem v krčmo po pivo. Hotel svoj izprehod nekoliko podaljšati, je krenil mimo župnišča. Tam je presenečen obstal. V pločnik pred vrati je vzdaval zidar kamenje v obliki velikega križa.

V oknih so bile že nove šipe in ob odprtem oknu je stal gospod Felicijan Horadam ter zadovoljno motril zidarja. Križ je bil že vzdani, tak dolg kot širok, nekaj kamnov je še estalo.

"Bo dobro, kaj ne, gospod župnik?" je vprašal zidar. "Še nekaj mi jih je ostalo."

"Pa križ nekoliko podaljšaj. Veš, vsi kamni morajo biti vtlakovani."

Zidar je vzel zadnji, največji kamen, ga tehtal v roki in se smehljaj.

"Ali se ti znan zdi?" ga je vprašal župnik zvedavo.

"Kako znan? Kamnov je dosti in drug drugemu podobnih."

"Tako, tako. No, le dobro ga vzdaj." Opazivši pastirja, je vzkliknil župnik. "Hej, fant, kam pa ti. Kako je kaj Petru?"

"Dobro. Praviš, da bo po osmih dneh smel že struklje jesti."

"To je pa dobro. Lepo ga pozdravi. Saj ga boš, kaj ne?"

"Bom," je odvrnil pastir in stekel proti gostilni.

V krčmi se je tudi natakarija zanimala za "grbastega apostola" in vpraševala po njem. Precej časa je trajalo, predno je stopil pastir s polnim vrčem na cesto.

Takrat je pa srečal mladega Valdhoferja in se je tako začudil, da ga je pozabil pozdraviti.

Roman je bil drvar od nog do glave in sicer drvar, ki ima malo jela in dosti dela. Njegova obleka je bila od težkega tedenskega mapora vsa posvaljkana, njegove roke so bile preprežene s krvavimi risami. Obraz je očitoval znamenja nujnosti. Njegove oči, obdane od temnih kolobarjev, so vroče in nemirno žarele. Na vse strani se je obrnil, predno je vprašal pastirja:

"Kako je pa kaj doma? Ali bo Peter kmalu na nogah?"

"Ah, Petru je dobro. Vse ima, karkoli pozeži."

"Tako, tako?" Roman je v skrbeh pogledal proti domači hiši.

"Ja, Limaričino dekle mu dosti pomaga. Toda s copernijo se mi zdi..."

Fant se je prepričen umaknil, opazivši Romanovo roko, ki ga je hotela oplaziti.

"Čakajte, da vam povem," je mrmral pastir iz previdne razdalje. "Meni se zdi, da ni. Če bi bila, bi že zdavnaj zaspala Petra, da bi dobila malo počitka. Tako ima pa oči okrvavljene in komaj gleda."

Pastir se je mnenj preplasil Romanove roke, kar se je ustrašil Roman pastirjevih besed.

"Kaj? Dekle je še vedno v hiši? In cele noči? Kako more zdržati?"

"To tudi gospodar pravi in Peter. Toda ona se ne da odgnati. Le o mraku izgine za pičlo uro. Takrat gre domov jesti."

"O mraku, praviš?" Roman je pogledal proti večernemu nebu. "Vrček si ga bom privoščil," je dejal Roman in se odpravil proti gostilni.

"Večerjo boš zamudil," je vpil pastir za njim.

"Lačen nisem, le žeja me."

"I, saj nečem pivo domov."

Roman se pa ni zmenil za to in stopil je v gostilno, ki je bila prazna. Ob tej uri kmetije večerjajo.

Natakarija mu je prinesla vrček piva, ki ga je ma dušek izpil. Takim gostom, kot je bil Valdhoferev Roman, je treba izkazati v gostilni čast in spoštovanje. Natakarija si je vsled tega obrisala s predpisnikom gole roke in sedla k mizi nasproti njemu, toda njemu se ni ljubilo govoriti.

Bila je mlada in še precej čedna, le ob ustih se ji je začrtala trda poteza, kot sploh ljudem, ki prehitro žive.

Govorila je o Petru, Limariči, o "neumnih govoricah" ki jih trosijo po vasi, o gospodu žandarju in preiskovalnem sodniku. Iz zadnjega se je zelo previdno norčevala.

"Misli je, da bo spodil ščurke iz luknje, pa je po dveh dneh moral z dolgim nosom oditi."

Zdelo se je, kot da jo Roman le napol poslušal.

(Nadaljevanje prihodnjik.)

POTOPLJEN ANGLEŠKI TRGOVSKI PARNIK

Nemška podmornica je torpedirala in potopila angleški trgovski parnik "San Alberto." — Nemški submarini zadnji teden niso bili tako aktivni kot prejšnje tedne.

OD VSEPOVSOD

ZADNJA URA OKLOPNICE

Neki uradnik General Electric Company je zabeležil v Montevideu naslednje poročilo o dogodkih v zvezi z potopitvijo nemške oklopnice "Graf Spee."

(Nedelja ob 21.30: Na stotisoč Urugvajcev sledi z največjo pozornostjo odhodu križarke. Stvar je zaključena ob 22. uri. Ob tem času se začne ladja pomikati iz pristanišča.

Ob 22.27 uri je začela manevrirati v pristanišču. Ob 22.33 ga je zapustila. Ob 22.43 je ladja vozila s polno paro. Pet minut pozneje je vzela smer proti Buenos Airesu.

Šele ob 23. uri je spremenila smer vožnje s tem, da je zapustila območje urugvajskih voda ter se je napotila proti odprtemu morju. Tedaj ji je že sledila petrolejska ladja "Tacoma."

Ob 23.03 uri so se razvrstile na robu urugvaj. voda boje ladje Anglije in Francije. Po leg njih so bile na straži tri boje ladje argentinske vlade in ena urugvaj. križarka.

Ob 23.13 je krenila nemška oklopnica proti jugu. Vrnila se je v urugvaj. vode.

Ob 23.17 je začela voziti počasneje, ob 23.30 se je ustavila. Nato je prišla prva, za njo še druga eksplozija. Po drugem razpoku se je oklopica pogreznila v morje.

Tako beleži dogodke poročevalec iz Montevidea. Če primerjamo druga poročila z njegovim, vidimo, da se nekoliko razlikujejo glede navedb časa, v bistvu pa se je drama odigrala tako, kakor pravi ta kronika.

VRTNICE CVETO POZIMI

Neka posebnost Scillyjskih otokov, kakšnih 40 milj od angleške obale, so vrtnice, ki cvetijo pozimi. Zalivski tok je ti isti vzrok, ki dovoljuje to igro narave.

Ta topli tok, ki bi bili brez njega severnejši predeli Evrope neobljudeni, se vije med omenjenimi otoki. Tako se dogaja, da toplomer na njih nikoli ne pade pod 10 stopinj nad ničlo, čeprav ležijo v isti širini kakor na primer zaledenela Nova Fundlandija. Otokov je kakšnih 200, med njimi pa jih je pet večjih obljudenih.

Dolgo je trajalo, preden si je ribiško prebivalstvo na Scilly-jih domislilo, da bi lahko izkoristilo Zalivskega toka. Neki možakar je začel okrog Bishop's Roeka na teh otokih pozimi gojiti vrtnice. Poskus mu je uspel bolj, nego je sam pričakoval. Danes so ti otoki Londonu dobavitelj vrtnic.

Vsako zimo pošljejo v London stotine ton dišečih cvetličnih krasot. V L. ondnu so ustanovili posebno družbo, ki uvaža samo scillyjske zimeke vrtnice v prestolnico. Vseh 1700 prebivalcev na otokih se bavi samo s tem poslom.

Omeniti je treba, da gojijo nič manj nego 200 različnih vrst vrtnic. Od decembra do junija se mlado in staro bavi s pobiranjem cvetlic, zavijanjem in odpošiljanjem. Posebni parniki prevažajo cvetlice do cornwall.ške obale, od tam pa gredo s posebnim vlakom v London. V ostalem rasejo na Tressu, drugem največjem izmed otokov tudi agave in palme, dokaz, do kakšne mere vpliva Zalivski tok na podnebje.

Z DVEMA NEVESTAMA PRED OLTARJEM

V neki madžarski vasi v bližini moravske meje so imeli svojevrsten intermezzo med neko kmečko poroko. Mlad fant je stal s svojo nevesto že

pred oltarjem, ko je nenadno pritekel cerkovnik in duhovniku šepetaje sporočil, da čaka zunaj v zakristiji — še ena nevesta. Ta mu je pokazala uradno listino domačega okrognega sodišča, da ji je bil mladi kmet obvezno obljubil poroko, zato prosi naj bi nameravani poročni obred odložili.

Med tem ko je nevesta pred oltarjem omedlela, je moral ženin priznati, da so trditve neveste v zakristiji točne. Ker je pa bil bogat, si je znal hitro pomagati. Izplačal je prvu dekletu na mestu veliko odpravnino in se je mogel potem z drugim dekletom poročiti.

KMETICA MED VOLKOVI

Neko kmetico iz Piataccia v Kalabriji je na povratku domov presenetil nalič, zavoj katerega so potoki tako narašali, da ni mogla ne naprej ne nazaj. Splazala je na neko drevo, da bi tam prebila noč.

Nenadno je zaslišala pod seboj zavijanje trope lačnih volkov. Zverine so jo začele po vseh pravilih oblegati, neprestano so skakale v višino. Ženska je splezala na najvišji vrh in jih je skušala premotiti s kosi obleke, ki jo je metala mednje. Toda volkovi so zdržali do jutra. Tedaj je prišel k sreči mimo nek možak, ki je kmetico rešil.

VELIKO POMANJKANJE ŽIVEŽA V NEMCIJE

(Nadaljevanje s 1. strani.)

ima majhne oroke, ali je noseča, more dobiti nekoliko neposnetega mleka. Za vsako osebo v družini je mogoče dobiti samo pol funta sladkorja na teden. Srečna je ona gospodinja, ki more kupiti kaj riža ali fižola.

V pekarni more gospodinja kupiti nekaj rjavega kruha in malo moke.

IVsled tega mora nemška gospodinja biti zelo varčna s svojo zalogo živeža, da more preživljati svoje ljudi.

V stoterih slovenskih domovih boste našli to knjigo umetniških slik. Naročite jo še vi.

"Naši Kraji"

Slike so iz vseh delov Slovenije in vemo, da boste zadovoljni.

Zbirka 87 fotografij v bakrotisku na dobrem papirju vas stane —

\$1.

KNJIGARNA "GLAS NARODA"

ZGODOVINSKI ROMANI
SVETOVNOZNANEGA POLJSKEGA ROMANOPISCA

Henrika Sienkiewicza

PO POSEBNI CENI

KRIZARJI

I. in II. zvezek, broš. . . \$3.75

MALI VITEZ

Vezano \$3.25

POTOP

I. in II. zvezek, broš. . . \$3.50

QUO VADIS

I. in II. zvezek, broš. . . \$3.—

ZA KRUHOM

Broširano . . . 25c

Z OGNJEM IN MEČEM

Mehko vezano \$2.—

(Poštino plačamo mi.)

Slovenic Publishing Company

216 W. 18th Street

New York

PARIŽANI OSTAJO DOMA

Doma niso v Parizu nikoli tako cenili kakor od začetka te vojne, odkar so v veljavi zatamnjenimi ukrepi. Ni več posebno zabavno muditi se zvečer zunaj. Ljudje se zbirajo rajši doma v manjše ali večje družbe.

Seveda imajo te okoliščine tudi vpliv na modo. Velike modne tvrdke polagajo več paznje na elegantne hišne obleke, neglizeje in podobno, ki jih je dobiti v vseh mogočih izvedbah v najtežji svili ali pa tudi v preprosti volni. Zelo priljubljene so izvedbe v pastelnih barvah, vendar pa je videti tudi mnogo vzorcev s ponavljajočimi se motivi.

VODNIKOVA DRUŽBA

Na pobudo dr. Gregorja Žerjave je bila v februarju 1926 ustanovljena Vodnikova družba. Na ustanovnem zboru je dr. Žerjav izjavil, da si je družba sv. Mohorja pridobila ogromnih zaslug za vzgojo širokih plasti našega ljudstva. Ravno tako je tudi pohvalil "Slovensko Matico", ki je ravno tako mnogo storila za vzgojo našega razumnštva.

"Toda te dve knjižni družbi" je tedaj rekel dr. Žerjav, "nam več ne zadostujeta. Rozvojni proces je storil svoje in danes imamo Slovenci že močan srednji stan, ki ga ob ustanovitvi imenovanih družb še nismo imeli. In ti naši srednji sloji hrepene po izpopolnitvi svoje izobrazbe, in zato so jim potrebne knjige, ki bodo v lahkem slogu in poljudno pisane, dobre in poceni."

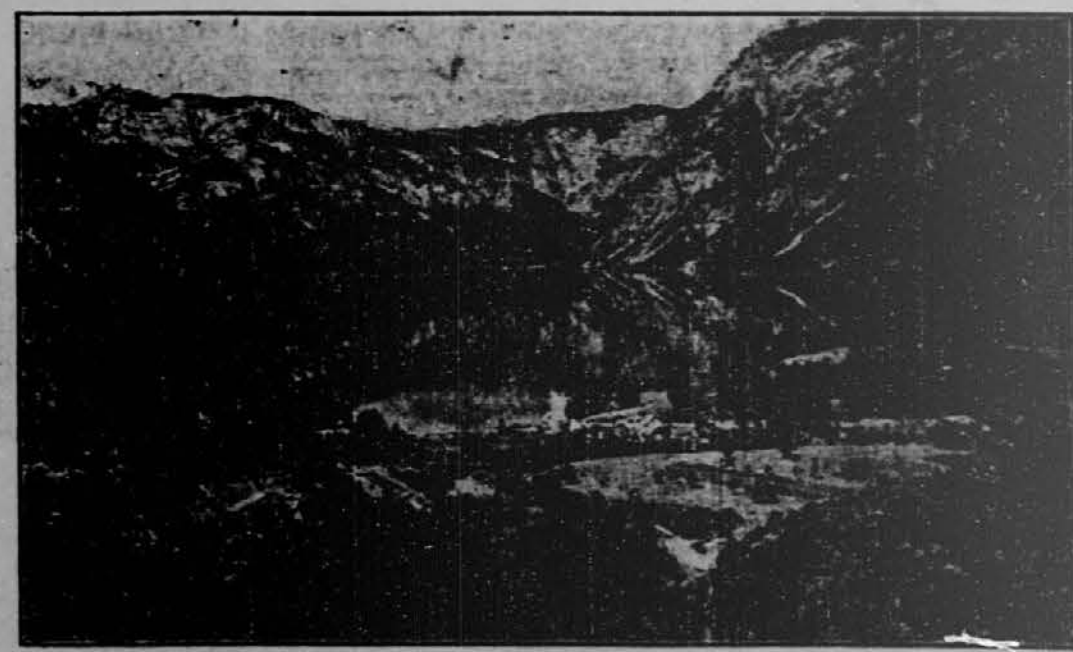
Tako je bila ustanovljena Vodnikova družba in jeseni leta 1926.

Za leto 1940 je Vodnikova družba izdala štiri knjige in sicer:

Vodnikovo pratio za leto 1940, dve pripovedni in eno poučno knjigo. Pripovedni knjigi ste: "Neznani storilec" malomeščanska kriminalna novost in roman "Nebo gori." Poučna knjiga pa je: "O boleznih ušesa, nosa in grla."

Vse štiri knjige so nad vse zanimive in vsakdo jih bo z veseljem in užitkom bral.

Prejeli smo nekaj teh knjig ter stane celja zbirka štirih knjig \$1.35. Naročite pri knjigarni "Glasa Naroda."

Bohinjsko jezero

216 WEST 18th STREET, NEW YORK